

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJĄ IR RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2020-10-13 Nr. 4D-2020/1-762
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigoje gautas X pakartotinis skundas dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepateikus Pareiškėjui atsakymo į Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus 2020-01-20 tarpininkavimo raštą Nr. 4D-2020/1-47/3D-214, ir dėl Radviliškio rajono savivaldybės (toliau vadinama ir – Savivaldybė) administracijos pareigūnų galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), 2020-02-06 raštu Nr. S-417(8.22) teikiant Pareiškėjui informaciją, susijusią su dviračių nuoma Radviliškio rajone bei B. R. atminimo įamžinimu Šeduvoje.

2. Pareiškėjas skunde, be kitų aplinkybių, nurodo:

2.1. „[...] pagal Jūsų 2020-01-20 Nr. 4D-2020/1-47/3D-214, negavau iš Sveikatos apsaugos ministerijos atsakymo dėl dantų pensininkams gydymo“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „[...] negaliu sutikti su [Savivaldybės administracijos] [2020-02-06] atsakymo Nr. S-417(8.22) 1 ir 5 punktais, nes mano nuomone tai turėtų būti savivaldybės kompetencijoje“.

3. Konkretus prašymas skunde Seimo kontrolieriams nesuformuluotas.

4. Kartu su skundu Pareiškėjas nepateikė jokių dokumentų.

5. Atkreiptinas dėmesys, kad Seimo kontrolierius, 2020-01-14 gavęs Pareiškėjo skundą dėl, be kita ko, iš Sveikatos apsaugos ministerijos negaunamo atsakymo, priėmė sprendimą tarpininkauti ir 2020-01-20 raštu Nr. 4D-2020/1-47/3D-214 kreipėsi į **Sveikatos apsaugos ministeriją**, prašydamas: pagal kompetenciją įvertinti Pareiškėjo keliamus, taip pat ir 2020-01-14 skunde nurodytus, klausimus, susijusius su dantų protezavimo paslauga pensininkams, bei pateikti savo paaiškinimus dėl jų; įvertinti bei paaiškinti, dėl kokių priežasčių Pareiškėjas galimai negavo Valstybinės ligonių kasos atsakymo, kuris, kaip nurodyta Sveikatos apsaugos ministerijos 2019 m. gruodžio 19 d. rašte Nr. (1.141-142) 4-3156, 2019 m. liepos 10 d. el. paštu buvo išsiųstas Pareiškėjui, bei užtikrinti, kad atsakymas būtų pateiktas Pareiškėjui.

Atkreiptinas dėmesys, kad atsakymą teisės aktų nustatytais terminais ir tvarka buvo prašoma pateikti Pareiškėjui, jo kopiją – Seimo kontrolierių įstaigai ne vėliau kaip per 30 dienų nuo 2020-01-20 rašto Nr. 4D-2020/1-47/3D-214 gavimo dienos. Sveikatos apsaugos ministerija

2020-02-06 raštu Nr. (1.1.20-141)10-AD-25 pateikė Seimo kontrolieriui atsakymą.

Pažymėtina, kad pirmiau minėtas 2020-02-06 atsakymas adresuotas tik Seimo kontrolieriui.

6. Seimo kontrolierius, 2020-01-14 gavęs pirmiau minėtą Pareiškėjo skundą dėl, be kita ko, iš Savivaldybės administracijos negaunamo atsakymo, 2020-01-20 raštu Nr. 4D-2020/1-47/3D-214 taip pat kreipėsi į **Savivaldybės administraciją**, prašydamas: paaiškinti, ar buvo gauti Pareiškėjo kreipimaisi, jeigu buvo – dėl kokių priežasčių jam nebuvo pateikti atsakymai, ir pagal kompetenciją pateikti Pareiškėjui motyvuotus atsakymus.

Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės administracija 2020-02-26 raštu Nr. S-417(8.22) pateikė Seimo kontrolieriui ir Pareiškėjui atsakymą; jame nurodyta:

„[...] informuojame, kad [Savivaldybės administracijai] [...] 2019-09-21 ir 2019-11-10 elektroniniu paštu buvo pateikti [Pareiškėjo] [...] pastebėjimai ir pasiteiravimai (toliau – Prašymai).

Pažymėtina, kad Prašymai neatitiko Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių [...] 19 punkto nuostatų [...]. Atsižvelgiant į minėtų taisyklių nuostatas, į Prašymus atsakyta nebuvo.

Vykdydami Seimo kontrolieriaus pavedimą, teikiama atsakymus į [Pareiškėjo] Prašymus:

1. Dėl dviračių nuomos informuojame, kad Savivaldybei nėra žinoma dėl kokių priežasčių privatūs verslininkai neorganizuoja dviračių nuomos Radviliškio rajone. Tikėtina, kad nėra poreikio. Taip pat informuojame, kad rajono gyventojų prašymų ar pasiūlymų organizuoti dviračių nuomą mieste Savivaldybėje gauta nebuvo.

[...].

5. Dėl B. R. atminimo Šeduvoje informuojame, kad minėtas asmuo šiuo metu Šeduvoje nėra įamžintas ar kitaip pažymėtas.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

7. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Seimo Pirmininko teikimu Seimas skiria 2 Seimo kontrolierius penkerių metų kadencijai. Seimo kontrolierius Augustinas Normantas Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 8 d. nutarimu Nr. XII-2762 paskirtas Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriumi valstybės institucijų ir įstaigų pareigūnų veiklai tirti, o Seimo kontrolierė Milda Vainiutė Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 27 d. nutarimu Nr. XIII-1508 62 paskirta Lietuvos Respublikos Seimo kontroliere savivaldybių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiklai tirti.

Seimo kontrolieriai, siekdami išsiaiškinti skunde nurodytas aplinkybes, pagal savo įgaliojimus kreipėsi į Sveikatos apsaugos ministeriją (toliau vadinama ir – Ministerija) ir Savivaldybės administraciją.

8. Iš Ministerijos pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

8.1. „Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus 2020-01-20 raštą Nr. 4D-2020/1-47/3D-214 „Dėl skundo ir Seimo kontrolieriaus tarpininkavimo“ su priedais Ministerija gavo 2020-01-22 (Reg. Nr. 9AD-131) (toliau – Raštas). [...]“

8.2. „Ministerija gautą Raštą išnagrinėjo ir atsakymą 2020-02-06 raštu Nr. (1.1.20.-141) 10-4D-25 „Dėl skundo ir Seimo kontrolieriaus tarpininkavimo“ pateikė Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui. Apgailėstaujame, tačiau atsakymas į [Pareiškėjo] 2020-01-14 skundą (toliau – Skundas), gautą kartu su [Raštu], Pareiškėjui pateiktas Ministerijos 2020-07-17 raštu Nr. (1.1.36-14) 4-1439 „Dėl informacijos pateikimo“ su priedais, el. paštu [...].“

8.3. „Atkreipiame [...] dėmesį, kad Pareiškėjas Skunde suformulavo analogišką teiginį dėl implantų ir dantų atstatymo kaip ir 2019-11-12 skunde, į kurį Pareiškėjui Ministerija atsakė 2019-12-19 raštu Nr. (1.141-142) 4-3156 „Dėl Jūsų kreipimosi“. Pareiškėjui atsakyta, kad

vadovaujantis Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijoje taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. V-864 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijoje taisyklių patvirtinimo“, 38.4 punktu, jo klausimas pateiktas pakartotinai, todėl nebus nagrinėjamas. Taip pat atkreipiame Jūsų dėmesį, kad informacija apie odontologinę sveikatos priežiūrą Pareiškėjui pateikta ir ankstesniu Ministerijos 2019-09-30 raštu Nr. (1.141-142)4-2563 „Dėl Jūsų kreipimosi“ bei Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos 2019-07-09 raštu Nr. 4K-4582 „Dėl odontologinių paslaugų“.

8.4. Ministerijos 2020-07-17 rašte Nr. (1.1.36-14) 4-1439, adresuotame Pareiškėjui (kopija), nurodyta:

8.4.1. „Sveikatos apsaugos ministerija (toliau – Ministerija), atsižvelgdama į [...] Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus rašte Nr. 4D-2020/1-762/3D-1667 pateiktą informaciją, siunčia Jums Ministerijos 2020-02-06 rašto Nr. (1.1.20-141) 10AD-25 „Dėl Skundo ir Seimo kontrolieriaus tarpininkavimo“, kuriuo Seimo kontrolieriui buvo pateikta informacija, atsižvelgiant į Jūsų 2020-01-14 skunde keliamus klausimus, kopiją“;

8.4.2. „Atsižvelgiant į tai, kad Jūs 2020-01-14 skunde, adresuotame Seimo kontrolieriui, nurodėte, kad „siūliau seneliams dantis atstatyti arba implantaciją, bet gavau atsakymą apie dantų gydymą“, informuojame, kad atsakymas į Jūsų klausimą Jums buvo pateiktas Ministerijos 2019-12-19 raštu Nr. (1.141-142)4-3156 „Dėl Jūsų kreipimosi“, kurį Jūs gavote ir pateikėte Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui prie 2020-01-14 skundo, todėl, atsižvelgiant į tai, kad klausimas jau buvo išnagrinėtas ir Jums atsakyta, vadovaujantis Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijoje taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. V-864 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijoje taisyklių patvirtinimo“, 38.4 punktu, klausimas pakartotinai nenagrinėjamas. Taip pat atkreipiame Jūsų dėmesį, kad informacija apie odontologinę sveikatos priežiūrą Jums buvo pateikta ir ankstesniu Ministerijos 2019-09-30 raštu Nr. (1.141-142)4-2563 „Dėl Jūsų kreipimosi“ bei Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos 2019-07-09 raštu Nr. 4K-4582 „Dėl odontologinių paslaugų“;

8.4.3. „Papildomai atkreipiame Jūsų dėmesį, kad Jūsų 2020-01-14 skunde nurodomas, kaip Jūsų negautas Valstybinės ligonių kasos atsakymas prie Sveikatos apsaugos ministerijos, kaip jau Ministerija buvo nurodžiusi Jums savo 2019-12-19 rašte Nr. (1.141-142)4-3156 „Dėl Jūsų kreipimosi“, Jums buvo išsiųstas Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos 2019-07-09 raštu Nr. 4K-4582 „Dėl odontologinių paslaugų“ į Jūsų el. paštą: [...]“

9. Iš Savivaldybės administracijos pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

9.1. „[...] 2020-01-22 d. Savivaldybės administracija gavo [Seimo kontrolieriaus] raštą Nr. 4D-2020/1-47/3D-214 „Dėl skundo ir Seimo kontrolieriaus tarpininkavimo“ (toliau – Raštas). Į Raštą buvo atsakyta [2020-02-26 raštu Nr. S-417(8.22)]. Raštą buvo pavesta nagrinėti Savivaldybės administracijos Juridinio ir viešųjų pirkimų skyriaus vyriausiajai specialistei [...] (toliau – Specialistė). Specialistė žodžiu kreipėsi Savivaldybės administracijos paveldosaugos ir turizmo poskyrio vedėją [...] (toliau – Vedėjas). Vedėjo pateiktus atsakymus Specialistė pateikė [2020-02-26 raštu Nr. S-417(8.22)].“

9.2. „[...] išnagrinėjusi [Seimo kontrolieriaus 2020-01-20 raštu Nr. 4D-2020/1-47/3D-214 persiūtą Pareiškėjo skundą] Savivaldybės administracija nustatė, kad Pareiškėjas elektroniniu paštu 2019-09-21 ir 2019-11-10 Savivaldybės administracijai el. paštu informacija@radviliskis.lt pateikė „Pastebėjimus ir pasiteiravimus“ (toliau – Prašymai). Į Prašymus nebuvo atsakyta, nes Administracija nustatė, kad Prašymai neatitiko Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 933 redakcija) [...], 19 punkto nuostatų (Prašymai raštu, atsiųsti institucijai

elektroninėmis priemonėmis, turi būti pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu arba suformuoti elektroninėmis priemonėmis, kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą ir nepakeičiamumą).“

9.3. „Savivaldybės administracija nesikreipė į Pareiškėją dėl trūkumų pašalinimo, nes 2019-09-21 ir 2019-11-10 elektroniniai laišakai nebuvo užregistruoti dėl žmogiškojo faktoriaus (priežastis nežinoma, nes nebedirba už tai atsakinga darbuotoja). Savivaldybės administracijos vardu nuoširdžiai norime atsiprašyti dėl įvykusios klaidos.“

9.4. „[...] Savivaldybės administracija atsakydama į Pareiškėjo nuomonę dėl „Savivaldybės kompetencijos“ 2020-02-06 rašto Nr. 8-417(8.22) atsakymo į 1 punktą pareiškia, kad yra sudarytos sąlygos privačiam verslui teikti dviračių nuomos paslaugas. [„Į paklausimą dėl dviračių nuomos Radviliškyje, Savivaldybės administracija informuoja, kad Radviliškio miestas nėra didelis ir gausiai lankomas turistų, taip pat nebuvo gauta nei vieno rajono gyventojų prašymo dėl dviračių nuomos organizavimo. Vietiniai gyventojai turi savo nuosavus dviračius ir jais naudojami“].

9.5. „[...] [Dėl Savivaldybės administracijos 2020-02-06 rašte Nr. 8-417(8.22) pateikto atsakymo į 5 punktą] pateikiame papildomą informaciją, kad po Pareiškėjo paklausimo buvo žodžiu informuota Šeduvos seniūnijos seniūnė [...] (toliau – Seniūnė). Seniūnė pažadėjo pasidomėti ir paieškoti galimybes kaip būtų galima įamžinti B. R. atminimą.“

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

10. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai

10.1. **Istatymai:**

10.1.1. *Seimo kontrolierių įstatyme* nustatyta:

12 straipsnis – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...]“

22 straipsnio 3 dalis – „Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.“

10.1.2. *Viešojo administravimo įstatyme* nustatyta:

3 straipsnis – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais:

1) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; [...]“

10.1.3. *Peticijų įstatyme* nustatyta:

3 straipsnis – „1. Kreipimesi gali būti reikalaujama ar siūloma spręsti tokius klausimus:

1) žmogaus teisių ir laisvių apsaugos ar įgyvendinimo; 2) valstybės ir savivaldybės institucijų reformavimo; 3) kitus svarbius visuomenei, savivaldybėms ar valstybei klausimus. [...]“

4 straipsnis – „1. Kreipimasis pateikiamas raštu arba elektroniniu būdu. Kreipimesi turi būti nurodyta: 1) pareiškėjo vardas, pavardė, gyvenamoji vieta, asmens kodas; 2) institucija, kuriai paduodamas kreipimasis; 3) prašymas pripažinti kreipimąsi peticija, kreipimosi padavimo priežastys ir tikslai; 4) pareiškėjo reikalavimai ir siūlymai; 5) pareiškėjo atstovo vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamoji vieta ir, jeigu yra, telefono, telefakso numeriai. 2. Kiekvienas kreipimasis turi būti pareiškėjo pasirašytas. Tais atvejais, kai pareiškėjas dėl fizinių trūkumų pats negali pasirašyti, kreipimąsi už pareiškėją pasirašo kitas asmuo, nurodydamas savo vardą, pavardę, gyvenamąją vietą, asmens kodą. Kreipimasis, pateiktas elektroniniu būdu, privalo būti pasirašytas elektroniniu parašu. 3. Prie kreipimosi gali būti pridėti įvairūs dokumentai ar jų kopijos, siūlomo teisės akto projektas ir kita medžiaga.“

7 punktas – „1. Kreipimasis gali būti paduodamas tiesiogiai, siunčiamas paštu arba pateikiamas elektroniniu būdu. Kreipimasis paduodamas Seimui, Vyriausybei ar savivaldybės institucijai atsižvelgiant į tai, kieno kompetencija yra jame iškeltų reikalavimų ir siūlymų

nagrinėjimas. Kreipimąsi gali paduoti pats pareiškėjas arba jo atstovas. 2. Pareiškėjas, nesutinkantis su peticijų komisijos ar Seimo, Vyriausybės ar savivaldybės tarybos sprendimu dėl peticijoje iškeltų reikalavimų ir siūlymų, turi teisę po vienerių metų nuo šio įstatymo 15 straipsnyje numatyto pranešimo gavimo dienos šio įstatymo nustatyta tvarka pakartotinai pateikti kreipimąsi.“

10.2. **Kiti teisės aktai:**

10.2.1. Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (Vyriausybės 2017-11-15 nutarimo Nr. 933 redakcija) patvirtintose *Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse* reglamentuojama:

7 *punktas* – „Prašymai, pateikti žodžiu, į kuriuos galima atsakyti tą pačią darbo dieną, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, institucijoje neregistruojami, jeigu institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nenusprendžia kitaip. Į tokius prašymus turi būti atsakoma tą pačią darbo dieną. Jeigu į žodžiu pateiktą prašymą negalima atsakyti tą pačią darbo dieną, asmeniui turi būti sudaroma galimybė išdėstyti prašymą raštu arba, jeigu institucija sudaro galimybę priimti ir fiksuoti bei saugoti prašymo turinį panaudodama garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo ir įrašymo priemones, žodžiu.“

19 *punktas* – „Prašymas raštu, atsiųstas institucijai elektroninėmis priemonėmis, turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu arba suformuotas elektroninėmis priemonėmis, kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą ir nepakeičiamumą.“

20 *punktas* – „Jeigu institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nenusprendžia kitaip, prašymai raštu, neatitinkantys Taisyklių 19 punkto reikalavimų, tačiau į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, institucijoje neregistruojami, o atsakymams į tokius prašymus *mutatis mutandis* taikoma Taisyklių 7 punkte nustatyta tvarka.“

23 *punktas* – „Prašymai ir skundai, pateikti tiesiogiai ar gauti vieno langelio asmenų aptarnavimo padalinyje, atsiųsti paštu ar elektroninėmis priemonėmis, turi būti užregistruojami atitinkamame institucijos dokumentų registre, laikantis Lietuvos vyriausiojo archyvaro priimtų teisės aktų, reglamentuojančių dokumentų valdymą, reikalavimų.“

27 *punktas* – „Jeigu prašymui išnagrinėti būtina informacija ir dokumentai, kuriuos privalo pateikti asmuo, kuris kreipiasi, ir institucija tokios informacijos ir dokumentų pati gauti negali, per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo institucijoje dienos ji kreipiasi į asmenį raštu, prašydama pateikti šią informaciją ir dokumentus, ir praneša, kad prašymo nagrinėjimas stabdomas, iki bus pateikta prašymui išnagrinėti būtina informacija ir dokumentai. Kai per institucijos nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 darbo dienos, prašymui išnagrinėti būtina informacija ir dokumentai negaunami, prašymas nenagrinėjamas, per 3 darbo dienas nuo institucijos nustatyto termino suėjimo dienos dokumentų originalai gražinami asmeniui ir nurodoma gražinimo priežastis. Institucija pasilieka prašymo ir gautų dokumentų kopijas. [...]“

35 *punktas* – „Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: [...] 35.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; [...]“;

10.2.2. Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011-07-04 įsakymu Nr. V-118 patvirtintose *Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklėse* reglamentuojama:

9 *punktas* – „Įstaigos parengti ir gauti su jos veikla susiję dokumentai turi būti užregistruoti dokumentų registruose ar naudojamose informacinėse sistemose, suteikiant jiems registracijos numerį. Registracijos numeris dokumentų registruose suteikiamas iš eilės.“

11. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika

11.1. 2012-03-01 nutartyje (administracinė byla Nr. A⁵⁰²-1605/2012), be kita ko, nurodyta: „[...] Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė

nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁰-655/2005). Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir Viešojo administravimo įstatymas) 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, [...]. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei *gero administravimo, atsakingo valdymo* principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.)“;

11.2. 2016-02-22 nutartyje (administracinė byla Nr. A-1150-520/2016, be kita ko, nurodyta:
 „[...] [...] atsakovas savo kompetencijos ribose įvykdė pareigą ir pateikė pareiškėjui tinkamą atsakymą, o tai, kad pareiškėjo netenkina skundžiamame atsakyme išdėstytos faktinės aplinkybės ir argumentai, nėra pagrindas pripažinti, jog pats atsakymas yra nemotyvuotas ir neteisėtas bei neatitinkantis Viešojo administravimo įstatymo nuostatų. [...]“

Tyrimo išvados

12. Atsižvelgiant į tyrimo metu nustatytas aplinkybes, išvados teikiamos Sveikatos apsaugos ministerijos ir Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmus vertinant atskirai šiais aspektais:

12.1. dėl Sveikatos apsaugos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepateikus Pareiškėjui atsakymo į Seimo kontrolieriaus 2020-01-20 tarpininkavimo raštu Nr. 4D-2020/1-47/3D-214 persiūtą Pareiškėjo 2020-01-14 skundą;

12.2. dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), 2020-02-06 raštu Nr. S-417(8.22) teikiant Pareiškėjui informaciją, susijusią su dviračių nuoma Radviliškio rajone bei B. R. atminimo įamžinimu Šeduvoje.

Dėl Sveikatos apsaugos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepateikus Pareiškėjui atsakymo į Seimo kontrolieriaus 2020-01-20 tarpininkavimo raštu Nr. 4D-2020/1-47/3D-214 persiūtą Pareiškėjo 2020-01-14 skundą

13. Visų pirma pažymėtina, kad Seimo kontrolierius, 2020-01-14 gavęs Pareiškėjo skundą dėl, be kita ko, iš Sveikatos apsaugos ministerijos negaunamo atsakymo, priėmė sprendimą tarpininkauti ir 2020-01-20 raštu Nr. 4D-2020/1-47/3D-214 (toliau vadinama – Raštas) kreipėsi į Ministeriją, kartu persiuntė nagrinėti Pareiškėjo minėtą skundą ir prašė Sveikatos apsaugos ministerijos pagal kompetenciją įvertinti Pareiškėjo keliamus klausimus, susijusius su dantų protezavimo paslaugos teikimu pensininkams, pateikti su tuo susijusius paaiškinimus ir pan. Atsakymą teisės aktų nustatytais terminais ir tvarka buvo prašoma pateikti Pareiškėjui, jo kopiją – Seimo kontrolierių įstaigai – ne vėliau kaip per 30 dienų nuo Rašto gavimo dienos.

Pareiškėjas pakartotiniame skunde Seimo kontrolieriui pranešė, kad nėra gavęs iš Sveikatos apsaugos ministerijos atsakymo į 2020-01-14 skundą, persiūtą Raštu.

Dėl Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių Seimo kontrolierius kreipėsi į Sveikatos apsaugos ministeriją.

14. Iš tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos nustatyta, kad Rašte nurodytu terminu (ne vėliau kaip per 30 dienų nuo Rašto gavimo dienos) Sveikatos apsaugos ministerijos atsakymas Pareiškėjui į Raštu persiūtą jo 2020-01-14 skundą nebuvo pateiktas. Ministerija 2020-02-06 raštu Nr. (1.1.20-141)10-AD-25 pateikė Seimo kontrolieriui atsakymą į Raštą, kuris adresuotas tik Seimo kontrolieriui.

Siekiant išvengti panašių probleminių situacijų ateityje, Sveikatos apsaugos ministerijai teiktina rekomendacija.

Vis dėlto, remiantis Seimo kontrolieriui pateikta informacija (dokumentais), tyrimo metu Sveikatos apsaugos ministerija 2020-07-17 raštu Nr. (1.1.36-14) 4-1439 pateikė Pareiškėjui atsakymą į jo 2020-01-14 skundą (pažymos 8.4 punktą). Kartu prie 2020-17-17 atsakymo Ministerija pridėjo Seimo kontrolieriui adresuoto 2020-02-06 rašto Nr. (1.1.20-141)10-AD-25 (atsakymo į Raštą) kopiją, ankstesnių Pareiškėjui siūtų Sveikatos apsaugos ministerijos atsakymų, susijusių su odontologinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir apmokėjimo tvarka (2019-09-30 rašto Nr. (1.141-142)4-2563, 2019-12-19 rašto Nr. (1.141-142) 4-3156), kopijas, taip pat Valstybinės ligonių kasos 2019-07-09 atsakymo Nr. 4K-4582, kurio Pareiškėjas galimai nebuvo gavęs, kopiją.

Pažymėtina, kad Sveikatos apsaugos ministerijos 2019-09-30 rašte Nr. (1.141-142)4-2563, 2019-12-19 rašte Nr. (1.141-142) 4-3156, taip pat ir Valstybinės ligonių kasos 2019-07-09 rašte Nr. 4K-4582 Pareiškėjui buvo išsamiai paaiškinta odontologinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir apmokėjimo tvarka (įtraukiant ir informaciją dėl minėtų paslaugų kompensavimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis), nurodyta, kur ir koku būdu Pareiškėjas gali gauti platesnę su tuo susijusią informaciją, ir pan. Atitinkamai, Sveikatos apsaugos ministerijos 2020-02-06 rašte Nr. (1.1.20-141)10-AD-25 išsamiai paaiškintos aplinkybės, susijusios su Pareiškėjui teiktais atsakymais dėl odontologinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų, Pareiškėjo galimai negautu Valstybinės ligonių kasos 2019-07-09 atsakymu Nr. 4K-4582 ir pan.

Tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas 2020-01-14 skunde, kuris buvo persiūstas Raštu Sveikatos apsaugos ministerijai, kėlė iš esmės tuos pačius klausimus, kaip ir ankstesniuose kreipimosi raštuose, adresuotuose Ministerijai, į kuriuos Sveikatos apsaugos ministerija (Valstybinė ligonių kasa) jau buvo pateikusi Pareiškėjui atsakymus. Taigi, Sveikatos apsaugos ministerija 2020-07-17 atsakyme Nr. (1.1.36-14) 4-1439 motyvuotai paaiškino, dėl kokių priežasčių jo 2020-01-14 skunde nurodyti klausimai pakartotinai nebus nagrinėjami (pažymos 8.4 punktą).

Atsižvelgiant į tai, kad Sveikatos apsaugos ministerija 2020-07-17 raštu Nr. (1.1.36-14) 4-1439 pateikė Pareiškėjui motyvuotą atsakymą į Raštu persiūtą jo 2020-01-14 skundą, taip pat pridėjo kitus su tuo susijusius aktualius dokumentus (ankstesnius Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinės ligonių kasos atsakymus) ir kad Pareiškėjas po minėto 2020-07-17 atsakymo gavimo į Seimo kontrolierių pakartotinai nesikreipė, darytina išvada, kad tarpininkaujant Seimo kontrolieriui skunde keliamos problemos buvo išspręstos gera valia.

15. Apibendrinant, vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalies nuostatomis (jeigu tarpininkaujant Seimo kontrolieriui skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, skundo tyrimas nutraukiamas), Pareiškėjo skundo dalies dėl Sveikatos apsaugos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), nepateikus Pareiškėjui atsakymo į Raštu persiūtą Pareiškėjo 2020-01-14 skundą, tyrimas nutrauktinas.

***Dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų
galimai netinkamų veiksmų (neveikimo),
2020-02-06 raštu Nr. S-417(8.22) teikiant Pareiškėjui informaciją,
susijusių su dviračių nuoma Radviliškio rajone bei B. R. atminimo įamžinimu Šeduvoje***

16. Visų pirma pažymėtina, kad Seimo kontrolierė, 2020-01-14 gavusi Pareiškėjo skundą dėl, be kita ko, iš Savivaldybės administracijos negaunamo atsakymo, 2020-01-20 raštu

Nr. 4D-2020/1-47/3D-214 (Raštu) taip pat kreipėsi į Savivaldybės administraciją, prašydama pateikti Pareiškėjui ir Seimo kontrolierei su tuo susijusius paaiškinimus, taip pat atsakyti Pareiškėjui.

Atsižvelgusi į tai, Savivaldybės administracija 2020-02-26 raštu Nr. S-417(8.22) pateikė Pareiškėjui ir Seimo kontrolierei atsakymą (toliau vadinama ir – Atsakymas) (pažymos 6 punktas).

Pareiškėjas skunde Seimo kontrolierei nurodė, kad nesutinka su Atsakyme pateikta informacija, susijusia su dviračių nuoma Radviliškio rajone bei B. R. atminimo įamžinimu Šeduvoje.

Dėl Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių Seimo kontrolierė kreipėsi į Savivaldybės administraciją.

17. Kas sietina su dviračių nuoma Radviliškio rajone (pagal Pareiškėjo 2019-09-21 elektroniniu paštu Savivaldybei pateiktą kreipimąsi), tyrimo metu Seimo kontrolierei įvertinus Atsakymo turinį nustatyta, kad jame Savivaldybės administracija, laikydama Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau vadinama – Taisyklės) 35.2 punkte įtvirtintų nuostatų (pažymos 10.2.1 punktas), paaiškino Pareiškėjui, kad ji neturi informacijos, dėl kokių priežasčių Radviliškio rajone privatūs verslininkai neorganizuoja dviračių nuomos, ir nėra gavusi Radviliškio rajono gyventojų prašymų (pasiūlymų) organizuoti dviračių nuomą. Savivaldybės administracija taip pat nurodė savo oficialią nuomonę, jog minėtos nuomos paslaugos neteikiamos, nes galimai tam nėra poreikio (pažymos 6 punktas). Tyrimo metu Seimo kontrolierei pateiktoje informacijoje Savivaldybės administracija taip pat atkreipė dėmesį, kad yra „sudarytos sąlygos privačiam verslui teikti dviračių nuomos paslaugas“, „[...] Radviliškio miestas nėra didelis ir gausiai lankomas turistų, [...]“ ir kad „vietiniai gyventojai turi savo nuosavus dviračius ir jais naudojami“ (pažymos 9.4 punktas).

Kas sietina su B. R. atminimo įamžinimu Šeduvoje (pagal Pareiškėjo 2019-11-10 elektroniniu paštu Savivaldybei pateiktą kreipimąsi), tyrimo metu Seimo kontrolierei įvertinus Atsakymo turinį nustatyta, kad jame Savivaldybės administracija Taisyklių 35.2 punkte įtvirtinta tvarka pateikė Pareiškėjui jo prašomą informaciją apie B. R. atminimo įamžinimą, t. y., nurodė, jog minėto asmens atminimas šiuo metu Šeduvoje nėra įamžintas arba kitaip pažymėtas (pažymos 6 punktas). Tyrimo metu Seimo kontrolierei pateiktoje informacijoje Savivaldybės administracija taip pat pažymėjo, kad „po Pareiškėjo paklausimo buvo žodžiu informuota Šeduvos seniūnijos seniūnė [...]“ ir kad „Seniūnė pažadėjo pasidomėti ir paieškoti galimybes kaip būtų galima įamžinti B. R. atminimą“ (pažymos 9.5 punktas).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Seimo kontrolierės įsitikinimu, Savivaldybės administracija, gavusi Raštą, Atsakymu atsakė į Pareiškėjo 2019-09-21 kreipimąsi dėl dviračių nuomos ir 2019-11-10 kreipimąsi dėl B. R. atminimo įamžinimo Šeduvoje (pateikė savo oficialią nuomonę, turimą informaciją minėtais klausimais). Konstatuoti, kad Savivaldybės administracija Atsakymu nepateikė Pareiškėjui informacijos (paaiškinimų) dėl dviračių nuomos ir B. R. atminimo įamžinimo Šeduvoje, nėra pagrindo. Pažymėtina, jog aplinkybė, kad Pareiškėjo galimai netenkina Atsakymas, savaime nereiškia, jog atsakymas (jame nurodyta informacija) yra netinkamas. Tai savo praktikoje yra akcentavęs ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (pažymos 11.2 punktas).

Vis dėlto, dėl galimų problemų, kurias Pareiškėjas pastebi, Savivaldybei įgyvendinant su turizmu, kultūra susijusias funkcijas, Pareiškėjas taip pat turi teisę, pasinaudodamas Konstitucijos laiduojama peticijos teise (pažymos 10.1.3 punktas), kreiptis į savivaldos institucijas ir teikti savo pastebėjimus, siūlymus.

18. Apibendrinant, Pareiškėjo skundo dalis dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), 2020-02-06 raštu Nr. S-417(8.22) teikiant Pareiškėjui informaciją, susijusią su dviračių nuoma Radviliškio rajone bei B. R. atminimo įamžinimu Šeduvoje, atmestina.

19. Papildomai atkreiptinas dėmesys, kad, remiantis tyrimo metu Seimo kontrolierei pateikta informacija, Pareiškėjo 2019-09-21 ir 2019-11-10 elektroniniu paštu Savivaldybei pateikti kreipimosi raštai Savivaldybėje nebuvo užregistruoti, į juos nebuvo atsakyta, motyvuojant tuo, kad minėti

prašymai neatitiko Taisyklių 19 punkte įtvirtintų reikalavimų (nebuvo pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu arba suformuoti elektroninėmis priemonėmis, kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą ir nepakeičiamumą). Tyrimo metu Seimo kontrolieri pateiktuose paaiškinimuose Savivaldybės administracija taip pat pripažino, kad nesikreipė į Pareiškėją dėl minėtų trūkumų pašalinimo (pažymos 9.2 ir 9.3 punktai).

Pažymėtina, kad, vadovaujantis Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių 9 punkte įtvirtintomis nuostatomis, įstaigos parengti ir gauti su jos veikla susiję dokumentai turi būti užregistruoti dokumentų registruose ar naudojamose informacinėse sistemose, suteikiant jiems registracijos numerį (pažymos 10.2.2 punktas). Vadovaujantis Taisyklių 23 punktu, prašymai ir skundai, atsiųsti paštu ar elektroninėmis priemonėmis, turi būti užregistruojami atitinkamame institucijos dokumentų registre, laikantis Lietuvos vyriausiojo archyvaro priimtų teisės aktų, reglamentuojančių dokumentų valdymą, reikalavimų (pažymos 10.2.1 punktas). Pagal Taisyklių 20 punkte įtvirtintas nuostatas, prašymai raštu, atsiųsti elektroninėmis priemonėmis, neatitinkantys Taisyklių 19 punkto reikalavimų, institucijoje gali būti neregistruojami tik tokiu atveju, jeigu į juos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną (pažymos 10.2.1 punktas). Taigi, teisės aktuose yra įtvirtintas imperatyvas institucijoms (įstaigoms) dokumentų registruose ar naudojamose informacinėse sistemose užregistruoti visus šioje institucijoje (įstaigoje) gautus su jos veikla susijusius dokumentus. Išimtis yra įtvirtinta Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 20 punkte, numatant atvejį, kai asmens kreipimasis, pateiktas elektroninėmis priemonėmis, neprivalo būti registruojamas, kai į jį gali būti atsakyta tą pačią dieną.

Remiantis tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateikta informacija, Pareiškėjui į 2019-09-21 ir 2019-11-10 kreipimosi raštus tą pačią darbo dieną nebuvo atsakyta. Savivaldybės administracijos atsakingam specialistui, gavus minėtus Pareiškėjo kreipimosi raštus, susipažinus su jų turiniu ir nustačius, kad atsakyti per vieną darbo dieną nėra galimybės, šie Pareiškėjo prašymai turėjo būti užregistruoti Savivaldybės dokumentų registre arba naudojamose informacinėse sistemose, kaip tai reglamentuojama Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių 9 punkte, Taisyklių 23 punkte. Atitinkamai, nustačius, kad Pareiškėjo 2019-09-21 ir 2019-11-10 prašymų pateikimo forma neatitinka Taisyklių 19 punkte įtvirtintų reikalavimų, Savivaldybės administracijai būtų buvę tikslinga, įgyvendinant Taisyklių 27 punkte įtvirtintas nuostatas (pažymos 10.2.1 punktas), taip pat įstatymo viršenybės, gero administravimo, atsakingo valdymo principus (pažymos 10.1.2, 11.1 punktai), imtis aktyvių veiksmų, t. y., kreiptis į Pareiškėją ir pasiūlyti ištaisyti minėtų prašymų formos trūkumus, tačiau tai nebuvo padaryta.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir siekiant išvengti panašaus pobūdžio probleminių situacijų ateityje, Savivaldybės administracijai teiktinos rekomendacijos.

SEIMO KONTROLIERIŲ SPRENDIMAI

20. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X pakartotinio skundo dalies dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), nepateikus X atsakymo į Seimo kontrolieriaus 2020-01-20 tarpininkavimo raštu Nr. 4D-2020/1-47/3D-214 persiūtą X 2020-01-14 skundą, tyrimą nutraukti.

21. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X pakartotinio skundo dalį dėl Radviliškio rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), 2020-02-06 raštu Nr. S-417(8.22) teikiant X informaciją, susijusią su dviračių nuoma Radviliškio rajone bei B. R. atminimo įamžinimu Šeduvoje, atmesti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

22. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius **Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai** rekomenduoja:

imtis priemonių, kad ateityje, Sveikatos apsaugos ministerijai gavus Seimo kontrolieriaus persiųstus nagrinėti pagal kompetenciją pareiškėjų skundus, atsakymai į šiuos skundus būtų pateikiami laikantis nustatytų terminų.

23. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė **Radviliškio rajono savivaldybės administracijai** rekomenduoja:

23.1. imtis priemonių užtikrinti, kad ateityje Radviliškio rajono savivaldybėje būtų registruojami visi gauti su šios įstaigos veikla susiję asmenų kreipimaisi;

23.2. imtis priemonių užtikrinti, kad, nustačius, jog pateikti pareiškėjų kreipimaisi neatitinka nustatytų reikalavimų (formos, turinio, kitų duomenų), būtų imamasi aktyvių veiksmų ir kreipiamasi į pareiškėjus, jiems detaliam ir suprantamam išaiškinant pateiktų dokumentų (duomenų) netikslumus ir kaip juos pašalinti.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y., **ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė